

Q. k. 378, 24.

II n
4714

DISSERTATIO HISTORIA
 DE
 IOANNIS HVNNIADIS
 SIVE
 CORVINI
 HVNGARIAE GVBERNATORIS
 O R T V
 ET
 NATIVITATE

QVAM
 DIVINIS SVB AVSPICIIS
 RECTORE ACADEMIAE MAGNIFICENTISSIMO
 SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO
 DOMINO

GVILIELMO HENRICO

SAXONIAE, JVLIAE, CLIVIAE, AC MONTIVM, ANGARIAE
 ITEM WESTPHALIAEQVE DVCE &c. &c,
 INDVLTV SVPERIORVM

a. d. Mart. MDCCVIII.

PVBLICE DEFENDENT
 PRAESES

M. IO. DAVID BAIERVS

RESPONDENS
 CAROLVS CHRISTIANVS BESSER
 LISSENA - OSTERLANDVS.

J E N A E,
 LITTERIS WERTHERIANIS.

J 8630

DISERTATIO HISTORICA

DE
IOANNIS HVNNIADIS

CVRVNI
HVNGARIAE GVBERNATORIS

ORTV
ET
NATIVITATE

CVAM
DIPLOMA SVB ANSPICIS
RECTORIS ACADEMIAE MAGNIFICENTISSIMO

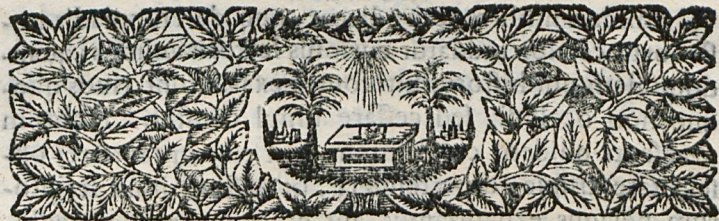

MIO
CAROLVS AVSTRIACVS ET BOHEMVS
AVSTRORVM ET BOHEMORVM

LEAVE
LITTERIS VVILLMANNIS

Deo illustre ac decantatum est inter scriptores nomen IOANNIS HVN- NIADIS, ut hospitem eum in historiis esse oporteat cuius solae peregrinentur aures, neque in per- uagato de viri hujus rebus gestis sermone versentur. Heroem il- lum vocant incomparabilem, quot- quot aliquam ejus mentionem faciunt; in vituperando eo, quantum scimus, nemo, in laudando vero omnes pene occupantur. ut parum absit, quo minus exemptum illum putes a communi hominum plerorumque condi- tione, qui, cum ab his laudentur, ab aliis interim cul- pari se sentiunt. Illud tantummodo in admirationem nostros inducit animos, qui fieri potuerit, ut tam exi- gua sint natalis diei, nec non familiae indicia, ex quibus tanti viri genus & natiuitatis cognosci queant. Quod si enim antiquos Hungarorum annales quis adeat, nunc fabulosas narrationes veris admixtas, nunc manca ple- raque & mutila, nunc altum penitus inueniet ea de re silentium. Et hanc causam fuisse arbitramur, quare in recentiorum etiam scriptorum monumentis, vel parum,

vel omnino nihil reperire liceat, quo de Hunniadis nostri ortu certior reddatur curiosus lectoris animus; quandoquidem ubi historiarum fontes exaruerunt, riuos quoque non occludi, sed cessare simul constat. Nobis in praesenti quidem constitutum non est, in tanta rei obscuritate usque eo pertendere, ut vastum illud scriptorum pelagus exhauriamus, aut quorumcumque mediocres operas in hunc censum trahamus. Abeant in suas partes, qui vel veritati, vel probatissimae cordatorum, virorum opinioni refragantur, fabulis vero & ineptis hominum figmentis sese manciparunt; simplex est veritatis via, quae nec ambagibus habet opus, nec errorum aperit auia. Quamobrem nos prius aut antiquius habebimus nihil, quam ut in hoc maxime negotio tutiorem amplectamur sententiam, ac scriptorum fide dignorum vestigiis inhaereamus, reliqua vero, si qua sunt vel dubia vel suspecta, nunc levi adtingamus digito, nunc sicco prorsus pede praetereamus. Deus coepta secundet!

CAP. I.

*Scriptores exhibet nonnullos qui
Io. Hunniadis historiam per-
texuerunt.*

§. I.

Solent qui in magnatum familias originemque inquirunt, primam semper curam locare in inuestigatione scriptorum, quibus velut oraculis urantur, suamque adeo narrationem ipsis acceptam referre de-

debeant. Idem ergo nec nobis vitio vertetetur, quando celsissimi herois IOANNIS HVNNIADIS ortum exploraturi, eos recenseamus prius, qui suas nobis in hoc negotio commodarunt operas, quorumque historicam fidem potissimum sequi debuimus.

§. II. Hoc ipsum vero dum adgredimur, statim a principio non unius generis esse eosdem, deprehendimus; alii enim prolixam & sermone longo deductam adhibent narrationem, alii contra subcincte, & ὡς ἐν παροίῳ rem exponunt, prout nimirum uniuscuiusque institutum id postulare visum fuit. Taceo quod quamvis τῶν συγγραμμάτων perpauca supersint monumenta, nihilominus alios ex antiquorum, & ex recentiorum numero alios hic commemorare opus sit; ita tamen, ut primordium fiat ab iis, qui vel antiquitate vel scriptiois gravitate ceteris anteferri merentur.

§. III. In his itaque principem adsignare locum non dubitamus ANTONIO BONFINIO, viro de bonis litteris praeclare merito; qui ut antiquitatis, ac eruditionis laude prae ceteris eminent, ita nec industria & in recensendis aliorum gestis sinceritate cuiquam facile postponendus erit. Patriam habuit Asculum Apuliae oppidum, ubi egregiis animi foetibus tantum effecit, ut clarum apud externos nomen adipisceretur, ipsique adeo Hungarorum regi Matthiae Coruino innotesceret*; cuius postea hortatu Hungaricarum rerum historiam, adornavit, eamque Vladislao Matthiae successori dicavit.** Operam sane praestitit haud mediocri dignam;

A 3

gnam;

* vid. *Quenstedt de patriis viror. Illustr. p. 383.*

** vid. *ipsius Praefat.*

gnam; ut enim antiquitatum atque historiarum erat scientissimus, ita Hunniadis maxime ortum & nativitatem omnium optime indagare potuit. Multa ille detexit, quae intacta reliquerunt alii, multa in his reiecit fictitia, quae pro veris olim, incerto licet auctore, circumferebantur; verbo, officium boni scriptoris explevit quam solertissime.

§. IV. Bonfinio multis modis inferiorem putamus MICHAËLEM RITIVM ICTum natione Italum, qui ut in narrandis iis quae de Hunniade dici poterant parrior fuit, ita quaecumque tandem libris suis duobus *de Hungariae regibus* recenset, eorum maximam, ni fallor partem Bonfinio debet, cujus adeo rhapsodus vocatur MARTINO BRENNERO.* Aliqua tamen in ipso reperire licet haud prorsus ἀπεσδιόνησα, immo & erudite adposita, quapropter suam ipsi laudem tribuere non veremur.

§. V. Accedit his non inmerito T. ALEXANDER CORTESIUS, velut poeta inter historicos, aut historicus inter poetas nuncupandus, quem felicissimo illo multorumque eruditorum feraci Angeli Politiani seculo natum esse, testatur VINCENTIUS OPSOPOEVUS** Hujus prostat egregium ac vere heroicum *de laudibus Matthiae Corvini* carmen, quo idoneum se tanti principis encomiasten luculenter testatus est. Varia ibi eaque notatu digna, de Ioanne Hunniade Matthiae Regis patre exhibet, coniecturam inprimis, aut, si mauis, traditionem non illepidam suppeditat, ex qua Corvino-
no-

* *In coronide Histor. Hungar. Bonfinio adnexa.*

** *In Praefat. ad Sebast. Hallerum.*

nomen ac insignia deduci a nonnullis siveerunt; uti suo postea loco uberius docebimus.

§. VI. Nec silentio praetereundus nobis est AENEAS STLVIVS Piccolomineus, postea Pius II. Papa Romanus adpellitatus, cuius diuersa non historica solum, sed & geographica exstant opera, quibus magna undique ab eruditis elogia tribui solent. Nimirum & hunc honoris causa hic nominamus, quando de Hunniadis nostri ortu & fati nonnulla egregie perhibuerit. Interea idem quod in aliis, etiam in illo desideramus, nempe quod genuinas familiae Coruinae radices vel ignorauerit, vel saltem neglexerit.

§. VII. Possemus & hic mentionem iniicere PHILIPPI CALLIMACHI Geminianensis, cui celebre conciliauit nomen scripta ab ipso *historia Vladislai regis*, & funestissimae illius *cladis Varnensis*. Verum enimvero cum praeter ea quae institutum eius primarium concernunt, in recensendis rebus ab Hunniade gestis tantummodo occupetur, familiae vero istius prorsus sit inmemor, facile patet eidem haud magnopere nunc inmorandum esse.

§. VIII. Magis vero ad propositum nostrum facere videtur praeclarum opus FRANCISCI Comitum de NADASD, quod vocat *Mausoleum Regni Apostolici Hungariae*, quo non ducum solum primorum, sed & regum, qui ad Ferdinandum usque IV. imperii huius fasces administrarunt, effigies aeri incisae exhibet, vitasque simul inscriptionibus argutis complectitur. In hoc utique deprehendere aliqua licuit, quae in Hunniadis nostri historiam sollicitius inquirendi ansam praebuere: quamuis

nis enim laudatissimus Comes oratorem magis quam historicum egisse, quibusdam visus sit; nihil tamen obstat, quo minus ipsum velut indicem sequamur, qui ad interiora historiae adyta pertingendi viam ostendat.

§. IX. Atque hi praecipui fere sunt, quibus in pertextenda narratione nostra inniti potuimus. Reliqua scriptorum recentiorum turba apud nos tanti non fiet, ut peculiari eam recensione prosequamur; paucos solum delibabimus, eosque primicerios, qui dum variorum principum historiam, aut chronologiam concinnarunt, non potuerunt non Coruini nominis, & qui eodem insignitus fuit Ioannis Hunniadis passim meminisse. Notus est ABRAHAMVS BVCHOLZERSVS Schonaviensis, theologus pariter & antiquitatum sacrarum profanarumque indagator celeberrimus: illius nos *Isagogen Chronologicam* haud parum in praesenti negotio fatemur consuluisse; uti enim singularem semper in ducenda rerum memorabilium serie ostendit industriam, ita quod ad nostrum adinet institutum, egregia ipsi tribuere merita non dubitauimus. Ab eo vero dum discedimus, haud quemquam maiori iure subiungendum censuimus quam SETHVM CALVISIVM Gorslebensem, cuius insigne profecto est *Opus Chronologicum*, quodque eruditorum pene omnium adplausu susceptum fuit. Atque huius ideo potissimum habenda erat ratio, quod annorum computatione adcurata proficuum nobis operam praestiterit, indeque dignus omnino fuerit, qui scriptoribus nostris adnumeraretur.

§. X. Superfunt ex iis, qui Germano idiomate scripserunt duo, illustris nempe Dominus HENRICVS

ANS-

ANSHELMVS de ZIEGLER, Potentissimi Electoris Saxoniae Consiliarius; & consultissimus vir GREGORIUS ANDREAS SHMIDT, reipubl. Norimbergensis olim a consiliis; quorum ille in *Schau-Platz der Zeit* / hic in *Sculptura historiarum memoratrice*, (cui artificiosam adhibuit manum caelator eximius *Christophorus Weigel*) eruditas plane nostroque conatui adprime utiles suppetant lucubrationes. Hi ergo aliorum instar omnium nobis esse poterunt, ut ad plures nunc excursus facere, vel minus consultum videatur, vel superuacaneum.

CAP. II.

Fabulas de Ioannis Coruini ortu traditiones recenset, ac refellit.

§. I.

Prostequam de scriptoribus, quorum nos fontes degustasse ingenue fatemur, actum quodammodo fuerit, proximum iam est, ut fabulas de Hunniadis nostri natalibus hinc inde obuias examinemus; sic enim futurum speramus, ut discussis mendaciorum nebulis res ipsa, uti recte se habet, clarius pateat. Enimvero ut in causas nunc inquiramus prolixius, vnde tot in vniuersum nugae, tot fidem nostram excedentia in orbem figmenta inuolauerint, non superfluum modo, sed & a scopo alienum foret. neque enim priscis olim temporibus defuere inter eruditos, qui in exploranda

B. fabu-

fabularum origine diu multumque defudarunt, & has denique nihil aliud quam otiosarum mentium foetus, aut calumniatorum praua opera esse, conmonstrarunt. Nos ergo hic intra cancellos mansuri id vnice meditamur, quo falsae traditiones quibus cum certandum nobis erit, dissipentur, & ex suo inuolucro veritas in lucem producat.

§. II. Quem vero iam figmenti auctorem, aut, si placet, praeconem in scenam prodire iubebimus? cum in latibulis suis absconditi dudum haesitauerint, qui late serpentis rumusculi semina disperferunt.* Audiamus BONFINIVM virum cordatum, qui quas suo tempore, frequentes audiuit hominum narratiunculas, ita refert:** *Sigismundum (Romanorum Imperatorem) aiunt in Transsylvanis agentem, cum ingenua venustissimaque Valachi cuiusdam nobilis puella concubuisse, hanc tertio e se mense repetitam, grauidam deprehendisse, donasse magnifice, ac symboli loco annulum reliquisse, mandasse vt quidquid pareret diligenter aleret, educaretque, educatumque ad se cum symbolo mitteret. Hanc deinde ample dotatam Valacho haud quaquam ignobili mox detecto facinore nupsisse, qui ob dotis amplitudinem & ingenui stupri gloriam oblatam a puella conditionem minime recusauit. Scitum & elegantem hinc puerum in tempore fuisse editum, quem mater Ioannem adpellauit, quum infans in matris gremio iaceret, aduolasse coruum & annulum symboli loco datum, abstulisse: parentem ingenti dolore correptam virum subi-*

to

---

* vid. infra §. 8. huius capituli.

** Rer. Hungar. Decad. III. lib. IX. p. m. 519.

to exorasse, vt coruum insectaretur, & annulum recuperaret, ne pueri spes magna inauspicatae auis rapina perderetur. Virum tandem confesso sagitta coruo annulum recepisse: Ioannem eximiae deinde pulcritudinis adolescentem, materno iussu ad Sigismundum venisse, & ostendisse annulum. recognito regem annulo praediis ac villis eum ample donasse. &c.

S. III. Paria fere Bonfiniique verbis plane consona, mutatis saltem nonnihil circumstantiis, suppeditat generosus Dominus de ZIEGLER, in laudato supra opere Germanico, * ita perhibens: Als sich der Keyser und König Sigismund in Siebenbürgen aufgehalten/ soll er sich in eine schöne adliche Wallachin dergestalt verliebet haben/ daß nach entfallenen Blättern sich die Frucht geäußert und sie einen Sohn zur Welt gebracht. Dierauf habe er sie herrlich beschencket/ und ihr unter andern einen kostbaren Ring gegeben/ mit bedeuten; das Kind wohl zuerziehen/ und wenn es erwachsen/ ihm mit diesen Zeichen zuzuschicken. Nachmahls habe sie sich einem Wallachischen Edelmann/ nachdem sie iedoch demselben ihres Zustandes verständiget/ vermählet/ und NB. mit demselben diesen Johannem gezeuget. Als nun einst dieses Kind in der Mutter Schooß mit diesen Ringe gespielt/ sey ein Raabe herbey/ und mit dem erschnappten Denk-Ringe davon geflogen. Der Mann aber wäre den Raaben nachgegangen/ habe demselben mit einem Pfeile erschossen / und also den Ring wieder erhalten; Welchen der erwachsene Johannes dem Keyser auf Geheiß

* Schauplatz der Zeit. ad diem X. Septembr. p. 117.

heiß seiner Mutter / gebracht / und davor sehr herrlich
beschenket worden zc.

§. IV. Ex his igitur, si verae essent, narrationibus corroborari facile possent hominum maledicentissimorum calumniae, quibus Ioannem nostrum inter spurios aut adulterino ex congressu genitos numerare lubuit. Proinde nec mirum adeo fuisset, si modestorum quoque scriptorum aliquos his nugis deceptos vidisses; prout ipse AENEAS STLVIVS vagabundo huic rumori fidem habuisse, nonnullis (at perperam) creditur, quando de Hunniadis ortu frigidiuscule scripserit, eundemque Valachum, haud altis ortum natalibus, vocauerit.* Quin nec exiguus est illorum numerus, qui laudatum comitem de NADASD** in eadem cum aliis sententia fuisse autumant, vt obscuram Ioannis Coruini originem, ipsumque adeo nothum profiteri non erubuerit; quos tamen omni destitutos fundamento falli & fallere arbitramur. Interea dubium non est, corrupto istius seculi more quam plurimos exstitisse, quibus in magnorum famam heroum pro libidine grassari iucundum fuerit, uti ipse suo expertus est exemplo Matthias Rex, Ioannis filius, quem nunc *Valacha gente oriundum*, nunc *hybridam ac dissimilis linguae parentibus editum*, Hungariae proceres adpellabant, teste *Bonfinio l. c.*

§. V. Nunc vero quam firmo stent talo recensiones supra adductae, paucis age exploratum ibimus. Sane si ista omnia, quae plebeiis homuncionibus vero viden-

* In Hist. Europae cap. I. p. m. 223.

** in Mausoleo Regum Hung.

videntur similia, prudentiorum statim ad sensum mere-
rentur, dubito an vlla vnquam felicior & huic fini aptior
enasci fabula potuerit, quam quae tot speciosis sub cir-
cumstantiis de Ioannis nostri origine fabricata fuit. Ve-
rum quo minus ita sentire liceat, variae quas modo con-
memorabimus rationes obstant. I. Cuius in historia-
rum monumenta inquirenti patet ad oculum, nihil hic
inueniri praeter meras traditiones, partusque (vt ita lo-
quar) illegitimos, quorum parentes lucem subterfugiunt;
nulla hic coaeuorum scriptorum testimonia, ne vola qui-
dem apud vernaculos aut Hungariae vicinos, nec ullum
quo inniti possis vestigium. Quod enim laudatos adti-
net viros, *Boussinium* ac *Zieglerum*, tantum abest vt huic
historiolae subscripserint, ut nugarum potius atque ca-
lumniarum coetui illam adiudicauerint, vt infra a nobis
ostendetur. Quin si vel maxime *Aeneam Syluium* in-
suas trahere partes voluerint mendacii huius parastatae,
parum tamen praesidii inde acquirerent; cum nec euin-
cere id ex verbis eius supra citatis possint, neque etiam
unius viri auctoritas omnem falsitatis suspicionem auferre
valeat.

§. VI. Accedit II. quod omnia ista quae de in-
praegnatione puellae Valachicae a Sigismundo, cum in
Transylvanis ageret, vitatae dicuntur, cum ratione
temporum, fatisque quibuscum Imperatori tunc con-
flictandum erat, conciliari haud quaquam possint.
Hunniadem enim anno circiter secundo seculi decimi
quinti natum fuisse, ex sedula annorum connumeratione
omnino colligimus. quo igitur pacto Sigismundum pa-
trem habere potuit, cum certissimum sit, laudatum prin-

A 3

cipem aliquot ante & post annis Transylvaniam non intrasse? Ita enim sentire nos iubent testimonia MICHAELIS RITII, * BVCHOLZERI, ** & CALVISII, *** qui Sigismundum Imperatoria dignitate nondum ornatum, in afflictio rerum statu tunc vixisse (captivus enim aliquamdiu ab Hungarorum coniuratis tenebatur) nec quidquam praeter vitae suae securitatem regni quae iam amissi recuperationem meditatam fuisse, perhibent; tantum abest, ut in his constitutus angustiis latius diuagari, aut inconcesso veneris usus apud externos indulgere potuerit. Nec est quod obiicias: voluptuosum Sigismundi genium nihilominus incitare ipsum potuisse, ut in mediis quoque calamitatibus a libidine carnis haud abstinuerit &c. quamvis enim τὸ ἀδύνατον in hac re adstruere non opus sit, haud tamen exiguae temeritatis foret indicium, Regi optimo ea tribuere, quibus perpetrandis absentia ipsius obicem posuit.

§. VII. Nolumus hic prolixius notare ea, quae contradictionem manifestam in hac narratione arguunt; quando illustris Zieglerus, quem vernaculo sermone scribentem supra adduximus, initio quidem rem ita exponit: Es habe (bey der Wallachin) nach entfallenen Blättern sich die Frucht geäußert / und sie einen Sohn zur Welt gebracht &c. quibus ille, ex aliorum licet sententia. puellam a Rege gravidam filium enixam esse perhibet, mox vero interiectis nonnullis pergit:

Nach:

* de Regib. Hungar. l. 2.

** Isagog. Chronol. ad ann. 1401.

*** Op. Chronol. p. m. 773.

Nachmahls habe sie sich einem Wallachischen Edelmann
 = = = vermählet und NB. mit demselben diesen Jo-
 hannem erzeuget etc. quae sane cum antecedentibus mi-
 nime conueniunt, cum eundem Ioannem nunc ex Va-
 lacho marito conceptum referat, quem antea e Sigis-
 mundi congressu profatum dixisset: talia, inquam, vr-
 gere vberius nostrum non est, cum hac & similia scri-
 ptorum παραράματα excusari a lectore aequo facile so-
 leant. Istud vero praeterire penitus non licet, quod
 III. suspecta nonnullis videatur ista traditio, quia pue-
 rum hunc ab imperatore patre praediis tantum ac villis
 donatum ait, quale quid ab homine inferioris quoque
 fortis, qui nec regiam aequiparat dignitatem, nec Sigis-
 mundi δαψέλειαν adaequat, dono aliis dari solet. Et
 haec praecipue Bonfinium permouit ratio, ut suo com-
 probare calculo nugas istas noluerit, ceu ipsemet fate-
 tur: *quod si, inquit, * vera haec fabula fuisset, quis
 ambigat, Sigismundum profusissimae prodigalitatís Impe-
 ratorem non solum agro, sed regno, cum virili prole care-
 ret, hunc esse donaturum? reliquas enim siue dignitates,
 siue terrarum possessiones, quas adeptus est Coruinus,
 non certe ex Imperatoris Sigismundi habere potuit mu-
 nificentia, utpote quas defuncto demum illo partim be-
 nigna fors adiecit, partim proprius ipsi labor ac fortitu-
 do conquisiuit. ** Interim quam ob causam praedia
 quaedam a Caesare acceperit Ioannes, id infra a nobis
 ostendetur. ****

S. VIII.

* rerum Hungar. Decad. III. C. IX. sub fin. *

** conf. Aeneam Sylu. Hist. Bobem. it. de Europa, passim.

*** cap. III. §. 2.

§. VIII. Superest ut nunc IV. addamus, quam minime fidem nostram tota illa historiola (si ita loqui fas est) mereatur, cum falsitatis alicuius iam pridem penes cordatos homines excitavit suspicionem. Certe enim non ἀπεριστέτως dicta sunt, quae *Bonfinius* imprimis * & cum eo *Zieglerus* ** tradit, quod omnis haec narratio vel vicinarum gentium, vel certi cuiusdam hominis, qui *Coruinorum* nomini inimicus fuit, figmentum sapiat. Ita enim ille (priusquam fabulosos de *Hunniadis* ortu sermones enumerasset) suum de hac re iudicium exponit: *Quin & Alamanni, suapte natura Hungaris insensive Coruino sanguine Matthias ac pater, quemadmodum gentilitia corui insignia testabantur, natus esse videretur, auctore Ciliae olim Comite, fabulam haud quaquam insulsum commenti sunt. &c.* Nimirum inuisa res fuit *Vlrico Ciliae Comiti* eiusque sodalibus, tot praeclara *Ioannis* cernere tropaea, tot vndique collatos ipsi honores, & in gubernando imperio felicitatem plane incredibilem videre, ceu patet *EX AENEAE STLVIO*, *** cuius ita se habent verba: *Ioannes Hunniades per idem tempus Hungariam fere uniuersam in potestate habuit, regiae arces in manu eius fuere, equestres pedestresque copiae vni ei paruere: Id nonnullis regni baronibus inuidiosum ac molestum erat, atque imprimis comiti Ciliae, qui NB. locum eius optabat, nec post electionem ab eo promissum acceperat aurum &c.* Hinc ergo illae inimicorum lacrymae, hinc

* l. c. p. 519.

** l. c. p. 1117.

*** *Hist. Bohem. cap. LXVI. p. m. 114.*

hinc illa fabularum in ignominiam tanti herois confictarum origo: quandoquidem, cum famae & existimationi eius nocere aliter non potuissent maleuoli, adgressi sunt id quod impotentum alias est, & nugis hinc conquistis honestissimum viri genus & familiam calamniari, atque ita ciuibus exosum ipsum reddere ausi sunt. Ceterum quam sollers fraudum febricator, quamque feralis Coruino aduersarius fuerit Ciliae Comes supra nominatus, id luculenta admodum testimonia docent; quae, si cui volupe est, apud *Syluium l. c.* deprehendi poterunt, ut dubium adsit nullum, quin & huius opprobrii auctorem illum recte nuncupauerit *Bonfinius*, quamuis recepto calumniatorum more nomen suum praefigere non sustinuerit.

CAP. III.

In genuinam Hunniadis originem ac familiam inquirat.

§. I.

vod multis oppido magnatibus vsuuenit, vt illustri quamuis orti sint prosapia, nomenque & insignia maioribus suis vsitata gerant, iniuria tamen temporum, vel fatorum inclementia ad eam nominis obscuritatem redigantur, qua vix ab infimae sortis homuncionibus dignosci queant; id sua iam olim aetate experiri debuit fortissimus Hungariae gubernator Ioannes Hunniades. Illum siquidem obscuris ortum natalibus, vel ignobili stirpe natum esse, multorum sane fuit

C

sen-

sententia, * praeterquam quod alii dubitanter ac citra omne cauillandi studium, aperte vero alii & conuiciandi animo haec iactauerint. Postquam igitur ignominiosas illas obrectatorum nugas reiecissemus, eo iam adlaborabimus, vt honestam Ioannis nostri originem, quanta fieri potest breuitate, vindicemus.

§. II. Huius vero rei ansam nobis suppeditant ipsa Ioannis cognomina, quorum iteratis hucusque vicibus facta fuit mentio. Nimirum quando *Hunniadem*, aut *Hunniadianum* (ceu loqui amat P. CALLIMACHVS **) vocari ipsum vidimus, respectum eo ferunt fuisse ad natiuitatis eius locum, mediocre quoddam Transyluaniae oppidum; de quo ita IO. CVSPINIANVS: *** *est in ea (Transyluania) oppidum Hunniad, loci natura munitissimum, vnde Ioannes pater diui Matthiae Regis oriundus fuit.* Verum quo minus coniecturae huic subscribamus, obstant antiquorum testimonia scriptorum, Ioannem in pago quodam a Romanorum colonis condito, **** natum fuisse, perhibentium; vicus ergo Hunniad inter reliquias ptaediorum, quibus a Sigismundo donatus fuit Ioannes, quaeque *Hunniadica* tunc dicebantur, referendus erit; vti testis est *Bonsinius*: ***** *Sigismundum fama paterni (Coruini) nominis Ioannem ad huc ephoebum e transalpinis oris, vbi sub duce Philippo Mediolanensi sti-*
pen-

+ vid. supra §. 4. cap. II.

** in *hist. Reg. Vladisl. seu de clade Varnevs.*

*** de *Imperatoribus* p. m. 482.

**** vt infra videbimus §. 6. 7. *huius cap.*

***** *Decad. III. Lib. IV. p. m. 427.*

pendia merebatur, in Transsylvaniam traustulisse, HUNNIADICIS praediis prope Valachiam suis, ob rem bene gestam, donasse &c. Proinde habere quidem id nominis potuit Hunniades a suis praediis, quamuis neutrum illorum natalis ipsi locus exstiterit; vti haud infrequentem hunc morem penes Romanos olim, atque gentes cultiores alias fuisse, constat. Vnde vero Hunniadicorum nomen praediis illis fuerit impositum, an ab Hunnis, vagabundo illo populo? an aliunde? praestat intactum relinquere, quam incertis admodum vti coniecturis: cum nostri muneris non sit, ulterius progredi, quam quidem ipsius propositi ratio exposcit.

§. III. Plus vero habet momenti alterum illud Ioannis cognomen, quo *Coruinum* ipsum adpellitatum, multoties diximus. Hoc sane tantum abest vt ipsi opprobrio cedat, aut spurium illum fuisse indicet, (quod quidem fabulae supra reiectae peruelint auctores) vt potius laudatissimi generis, quod ex incluta Romanorum gente deriuatum fuit, antiquitatem ostendat. Fortassis operae facturi sumus pretium, si rem adeo iucundam a limine salutemus, atque vti a praestantissimis scriptorum accepimus, eandem prosequamur. Hic vero ne ulterius, quam par est, diuagemur, aut cum Bonfinio, iam ante conditam urbem Romanorum, *Coruinos* exstitisse, immo in Iouem ipsum prae nimia vetustate genus illorum referri posse, sine fundamento statuamus; age narrationis huius primordia ab eo capiamus, quem primum isto *Coruini* nomine insignitum, certo nouimus.

§. IV. Fuit ergo is *Marcus Valerius* eques Romanus, & militum tribunus, ex antiquissima Valeriorum

ortus profapia, qui teste LIVIO, * fortissimis heroum L. Furio Camillo dictatori, & P. Cornelio Scipioni magistro tunc equitum, coaeuus fuit. Horum alteri, Camillo inquam, in expeditione contra Gallos seditiosos socius factus, praeclara magnanimitatis & audaciae suae specimina edidit, in duello maxime, quod cum Gallo quodam, proceri ac robusti corporis homine, iniit; de quo ita Liuius: ** *Quum stationibus, inquit, quieti tempus tererent, Gallus processit magnitudine & armis insignis, quatiensque scutum hasta: cum silentium fecisset, prouocat per interpretem vnum ex Romanis, qui secum ferro decernat. Marcus erat Valerius tribunus militum adolescens, qui - - - prius sciscitatus consulis voluntatem, in mediuni armatus processit. Minus insigne certamen humanum numine interposito Deorum factum. namque conferenti iam manum Romano coruus repente in galea confedit in hostem versus; quod primo ut augurium coelo missum, laetus accepit tribunus: precatus deinde; si diuus, si diua esset, qui sibi praepetem misisset, volens propitius adesset. dictu mirabile: tenuit non solum ales captam semel sedem, sed quotiescumque certamen ininitum est, leuans se alis, os oculosque hostis rostro & unguibus adpetiit: donec territum prodigii talis visu, oculisque simul ac mente turbatum, Valerius obruncat. coruus e conspectu elatus orientem petit. Pergit dein Liuius & laudatum tribunum decem bobus aureaque corona donatum, immo Marci postea Valerii Corni nomen adeptum, summo fauore populi tres & viginti*

---

* Lib. VII. c. 25. seq.

** l. c. cap. 26.

ginti natum annos consulem renunciatum fuisse, adfirmat. Iungamus huic memorabile prorsus EUTROPII testimonium, quo auspici illius certaminis euentum, fecutumque Coruini nominis decus profitetur: * *cum profecti essent (Romani) aduersus Gallos, duce L. Furio, quidam ex Gallis unum e Romanis, qui esset optimus, pronocauit. Tum se M. Valerius tribunus militum obtulit; & cum processisset armatus, coruus ei supra dextrum brachium sedit. mox commissa aduersus Gallum pugna, idem coruus alis & unguibus Galli oculos verberauit, ne rectum posset adspicere. Ita a tribuno Valerio interfectus, non solum victoriam ei, sed etiam nomen dedit. nam postea idem Coruinus est dictus. Ac propter hoc meritum annorum trium & viginti Cos. est factus. Sane quam honorifica Romanis fuerit Valerii huius memoria, vel inde concludi licet, quod consulari aliquoties dignitati eum admouerint; idemque sella curuli semel ac vicies federit, quoties nemo alius.** Accessit peculiare Dei donum, longaeuitas eximia, quae paucis isto viuentibus seculo contigit, vt testis est M. T. CICERO,*** qui Marcum Valerium Coruinum, ait, ad centesimum annum vitam perduxisse, cum esset exacta iam aetate in agris, eosque coleret: cuius inter primum & sextum consulatum, sex & quadraginta anni interfuerunt.*****

§. V. Ex hac tam fortunata Valerii domo plures consules, dictatores, imperatores ac reges, vt ex equo Troiano

C 3

prin-

* *Lib. II. c. 3.*

** *vid. Plinius Lib. VII. c. 48.*

*** *de senectute §. 60. p. m. 553.*

**** *conf. Valer. Max. lib. VIII. c. 13.*

principes promanasse, docet *Bonfinius*; * quos inter eminuerit *M. Valerius M. Fil. Maximus Coruus*, qui cum *P. Decio* consulatum gessit, atque de Samnitibus triumphauit; *M. Valerius M. Fil. M. Nep. Coruinus*, *Q. Caedicio* in consulatu collega factus; *Valerique Poplicolae* quatuor eiusdem nominis, qui consulari partim, partim tribunitia dignitate ornati, quam plurimis in patriam meritis excelluerunt. Omnium vero praecipuus qui *Iulii Caesaris* & *Octauii Augusti* floruit aetate, est *M. Valerius Messala Coruinus*, * cuius postmodum e prosapia fuit famosa illa *Barbati Messalae* filia, *Valeria Messalina*, *Tiberii Claudii* coniux, de qua multoties hos fatus *SVETONIVS* ** cum senatus pulique Romani decreto prouinciae inter consules distribuerentur, *Messalae* huic *Liguria* obtigit; idem vero aetate prouectior multis ac variis in rempublicam meritis claruit: erat enim ipsi non eloquentiae solum vis egregia, vt orationem eius latinam ipsi *Caesares* imitarentur; *** sed & fortitudo plane admirabilis, quam in bello maxime Romanorum contra *Vticenses*, & *Augusti* contra *Antonium* conspicuam reddidit. Successit filius *Valerius Messalinus Coruus*, pari genitorem virtute, parique ingenii dexteritate secutus; alius vero fuit

---

* de hoc vt & de reliquis iam memoratis vid: omnino *Liuium Epit. lib. XVIII. Lib. XXVII. c. 5. Lib. XXXVIII. c. 35. conf. IO. GE. GRAEVII Thesaur. Antiquit. Roman. Tom. VII. p. 1091. seq.*

** in vita *Tiberii Claudii cap. XXVI. conf. notas Schil-dii b. l.*

*** teste *Suetonio*, in vit. *Tiberii Neronis, cap. LXX.*

fuit *Messala*, Achaiae praeses qui in potestatem habuit Thracias, Moesias, Dalmatas, Pannonios, Dacos exercitus, ut refert TREBELLIVS POLLIO. * denique & *Vispianus Messala* claris idem maioribus egregius, qui TACITO teste Pannonios Moesiosque sedavit, atque ita Coruinorum nomen in provincias Daciae vicinas transtulit. ** Probat autem Bonfinius l. c. quod Coruini gentis vestigia inter Pannonos Dacasque iam ante inuenta fuerint, cum M. ille *Messala*, quem supra laudauimus, gentes istas, iubente Augusto Caesare, debellarit, indeque provincia *Valeria*, quae Danubicum inter *Drauum*que iacet, ab isthoc *Valerio Messala Coruino* nomen accepit. Quin & regionem quae inter *Dalmatiam* & *Pannoniam* sita est, a *Messala Coruino*, *Coruaciam* nominari, idem contendit. praeterea prope *Theutoburgium Coruacum oppidum a Coruinis*, forte per colonias illic translatis, aedificatum, ex fide digitorum lectione annalium adfirmat.

§. 6. Sucedentibus vero temporibus numquam defuere apud Pannonas, qui de Coruinorum prognati essent sanguine, ut luculentis omnino testimoniis statuat Bonfinius; cui inprimis id dictitarunt vetusta quae in Pannoniis ac Dacis epigrammata inuenta sunt. Ita enim prouocare ipsum videmus, ad monumentum aliquod in terris istis reperiendum, cuius summam l. c. ** exhibet: *Valeriae Cocceiae*, inquit, *quum Valerii*

§

* in vit. *Diu. Claudii cap. XV. XVI.*

** de his singulis videri possunt A. HIRTIVS *de bello Afric. p. 116. seqq.* TACITVS *Annal. Lib. XI. cap. VII. Lib. III. c. 34. Hist. III. cap. 9. 11.*

*Et Coruini (vt supra memorauimus) congentiles fuerunt, epigramma tale est: COCCEIAE VALERIAE P. TENACIVS GEMELLINVS AVG. COL. APVL. EX TESTAMENTO P. TENACII VINDICIS E LEG. P. CL. D. D. D. Huic mox superaddit aliud, quo Coruionorum idem in Pannoniis memoriam vindicat; Valerius Elidorus, vt in sepulcro quodam in Budae suburbanis legimus, magnae tunc auctoritatis in Pannoniis est habitus. &c. Plura hunc in finem cumulauit scriptor meritissimus, quam quae ad verbum describi debeant; vnde si curiosum lectoris oculum eo ablegemus, vbi ad satietatem vsque expleri poterit, non forte incuriae alicuius notam merebimur. Vnicum saltem iuuabit monuisse, quod praeter Bonfinum alios quoque permouit, vt Coruinam gentem, Romanas inter colonias, in Dacorum, Valachorumque regiones transuectam, numquam ibi defecisse, crediderint. nimirum sua adhuc aetate superfuisse in Transylvanianis terris pagus, quem *Coruinum* dixerint, aliquoties testatur ipse Bonfinius; hunc igitur a conditoribus suis nomen accepisse, non est quod ambigamus; quemadmodum & reliquorum memoria Romanorum, superstes ibi mansit, vti non abs re idem iudicat: **

Quamquam variae barbarorum eruptiones, Daciam populi Romani prouinciam, & Getarum regionem vna cum Pannoniis inundassent, coloniae tamen legionesque Romanae quae recenter excreuerant, non potuerunt interire. Inter barbaros obrutae Romanae tamen linguam redolebant, & ne omnino eam desererent, ita reluctatae sunt, vt
non

---

* p. 519.

non tantum pro vitæ quantum pro linguæ incomumitate certas se videantur. Atque eadem prorsus ratione factum esse arbitramur, vt in Gallorum pariter ac Hispanorum, addo & Sclauoniorum uterris hodieum aliqua Romani sermonis vestigia adpareant; cum frequens latinae linguæ vsus, aut dictionis saltem cum ea conformitas, priscam Romanae gentis mansionem ibi fuisse testetur.

§. VII. Tot igitur manifestae veritatis indicia, dubium nobis relinquunt nullum, quin ex supra nominato Coruinorum pago natus Ioannes, eodemque postea decoratus cognomine, originem suam ad antiquos illos Romanorum heroes recte omnino referre potuerit. Equidem ad parentes quod adinet, patrem *Butbonem* Valachum nobilem, ex Romanis superfuisse colonis, matrem vero *Elisabetham Palaologam*, natione Graecam, veteri atque imperatorio e sanguine promanasse, fide digni nos edocent scriptores. * quae vero ipsis viuendi ratio, qui mores, quae possessiones aut facultates fuerint, id certum adeo exploratumque habere non possumus. Vero tamen perquam est simile, angustam ipsis rem domi fuisse, cuius molestiam nihilominus virtute in armis conspicua pater superauit, sibi que & suis honesta non solum vitae subsidia promeruit, sed & filio ad maiorem fortitudinis gloriam adspirandi stimulos admouit. atque his incitamenti factum esse credimus, vt cum ephoebis nondum excessisset Ioannes, animosam statim indolem ostenderit, eademque mox in castris Sigismundi, mox in ipsis praeliis abunde exercuerit. Tori deinde sociam accepisse fertur *Elysam Silagiam*, feminam honesto genere natam, ex qua filios duos, *Ladislauum*, *Matthiamque Coruinum* procreauit, quorum ille ob trucidatum a se Vlricum Ciliae comitem capite mulctatus

D

fuit

* vid. *Bonsin. dec. III. l. IV. p. 424. l. IX. p. 515.* conf. *Dn. de Ziegler. l. c. p. 116.*

fuit; hic vero praeter spem expectationemque suam e carcere liberatus, Hungarici regni suprema fastigia ascendit. *

§. VIII. Haec breuissimis saltem enumerare lubuit verbis, ne extra oleas vagari, aut a scopo remotius secessisse videamur. Reliqua Ioannis Hunniadis facinora, quibus in toga pariter atque sago inmortalem se reddidit, sociumque suum *Scanderbegum* inuictissimum, si non superauit, certe aequauit, nostrum non est longinqua narratione exponere: cui lubet, adire poterit PH. CALLIMACHVM, AENEAM STLVIVM, comitem de NADASD, ZIEGLERVM, G. A. SCHMIDTIVM, aliosque, inprimis vero BONFINIVM, ** inueniet ibi quae miretur, & quibus satis superque conuictus fiat animus, vera vtiue esse ista elogia, quae Hunniadem Turcarum terrorem, Hungariae, praesidium, populique sui, decus & ornamentum fuisse, profitentur.

§. IX. Nos vero iam colophonem huic labori possemus inponere, nisi de Coruinorum insignibus, Matthiae potissimum regi usurpatis, paucula adhuc differere constitutum esset. Nota omnino sunt numismata quaedam Hungarorum aurea, *ducatum* vulgo nomine venientia, quibus praeter cetera regni Hungarici insignia coruus quoque annulum tenens rostro, impressus est; vti in schemate illos exhibet celeberrimus vir IACOBVS a MELLEN. *** Huius equidem auis imaginem in Coruini nominis memoriam expressam esse, ple-

* vid. *Aencam Syluium de Europa cap. I. p. 224. seq. Bucholz. Isagog. Chronol. ad ann. 1457. seq.*

** l. l. c. c.

*** tractatu peculiari, cui titulus: *Series Regum Hungariae e nummis aureis collecta &c.* qui prodiit Lubecae 1699. conf. PHIL. IAC. SPENERI *Opus Heraldicum, ad Tab. XIX. XXI.* vbi aliis quoque magnatibus idem ferme insigne vsitatum esse, ostendit.

plerique contendunt, caussam vero quare annulum rostro suo ferat, diuersimode subiiciunt. Ex antiquioribus nobis obuenit T. ALEXANDER CORTESIUS poeta venustissimus, qui serione? an auita poetarum vsus licentia? insignium horum originem e somnio, quod *Elysa* Ioannis vxor Matthiae regis mater somniasse aliquando creditur, deriuare voluit. Quare iuuabit aliquos auctoris versus ex elegantissimo, quod in paucorum manibus est, carmine * hisce paginis inseruisse:

*Tum coelum sua signa dedit, phoebaeaque lucem
Natalem praedixit auis, quum decidit aethra
Annulus in gremium matris delapsus Elysa.
Ipsa sub umbrosa, fatorum nescia, quercu
Carpebat placidam seclusa in valle quietem,
Huic puer in somnis, vtero quem languida pleno
Gestabat, subito foetae circum vbera visus
Ludere, & infantis factu velut agmine in ora,
Plurima praecipiti labentia flumina cursu,
Pectore sub magno, dictu mirabile, condi.
Quum subito gemmam digitis quae lapsa iacenti
Errabat, rostro praepes liberauit acuto,
Inque sinum celsa demisit ab arbore coruus,
Et leuiter molli distinxit lumina penna.
Excidit extemplo somnus, tum laeta salutans
Augurium, verbis supplex his diua precatur:
Corue sacer, longa superis gratisime vita,
Seu tu sponte venis nostri praesagus honoris,
Seu Pater altitonans coelo misit ab alto,
Adsis, & tanto fortunes omine natum.
Tu gentilis honor, cognomen nobile nostri
Tu generis, te nostra ferent insignia semper.*

§. X. Prorsus vero aliter rem enarrat laudatus supra
GEORG. ANDR. SCHMIDT, ** cuius Germano sermone concinna
nata

* de laudibus Matthiae Regis.

** in tract. Germ. Sculptura historiarum memoratrice, ad Millennium, VI. Sec. V. Dec. IX. p. 204.

QK Th 4714

X 2380393

§ (28) §

nata haec sunt verba: Vom König Matthia dem tapferen Helden wird erzehlet, daß einst ein Raab demselben einen schönen Ring hinweg getragen / der König aber habe seinen Bogen ergriffen / und den diebischen Raaben in offenen Flug und freyer Luft so gewiß gefasset, daß er ihm den Pfeil durch den Leib gejaget / darüber der Vogel mit dem Ring zur Erden gefallen. Zum ewigen Gedächtniß dieses Handelds/ließ der König hernach die Ungarischen Ducaten schlagen/ dar- auf ein Raabe gepräget / der in seinen Schnabel einen Ring hält/ welche Ducaten insgemein die Käbler Ducaten heißen etc. Equidem vnde istam acceperit narrationem, non addit scriptor eruditissimus; nos vero citra dubium adsentimur iis, qui ex antiquo Hungariae chronico petitam illam esse, adseuerant. Vnde quid nobis hac de re videatur, saluo meliori iudicio, nunc enumerabimus.

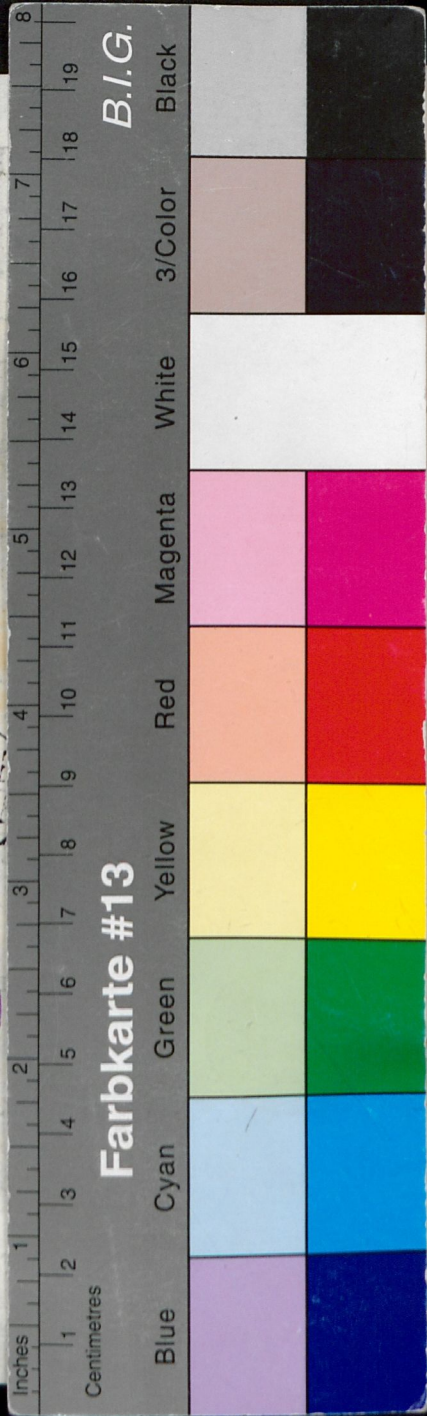
§. XI. Nimirum explosa cum sit sententia illorum, qui coruum cum annulo, ex fabula ante a nobis refutata, Coruinorum insignibus insertum fuisse, perhibent, hoc quidem extra omnem controuersiae aleam positum esse arbitramur, quod iam ante diui Matthiae tempora, aliquod corui simulacrum penes inclutam Coruinorum familiam in vsu fuerit; quandoquidem nobiscum statuat toties citatus Bonfinius: * *coruum igitur, inquit, iure Matthias Rex inter cetera domus suae insignia NB. retinuit, quando suae gentis exemplo, auspiciatissimo huiusce avis augurio, in magnis saepe periculis se usum adfirmabat.* Interim, quod aliis haud insolens est principibus, id a Matthia quoque factum esse, autumamus; nempe quod augmentum aliquod scuto atque insigni suo adiecerit, annulum corui rostro contentum, singulari quippe adductus casu, cuius ita reseruare memoriam voluit; siue is somnium a *Corteso* enumeratum, siue tandem (quod perinde nobis sit) furtiua fuerit annuli ablatio a coruo domestico, aut alio, perpetrata, quam quidem *Schmidtius* no-
ster recensuit.

T A N T V M.

... in hunc modum ...
** in Traj. Cetero ...
... N. Sec. R. Dec. IX. p. 204.

72

Farbkarte #13

B.I.G.

§§(3)§§

Deo illustre ac decantatum est inter scriptores nomen IOANNIS HVN- NIADIS, ut hospitem eum in historiis esse oporteat cuius solae peregrinentur aures, neque in per- uagato de viri hujus rebus gestis sermone versentur. Heroem illum vocant incomparabilem, quot- quot aliquam ejus mentionem faciunt; in vituperando eo, quantum scimus, nemo; in laudando vero omnes pene occupantur. ut parum absit, quo minus exemtum illum putes a communi hominum plerorumque condi- tione, qui, cum ab his laudentur, ab aliis interim cul- pari se sentiunt. Illud tantummodo in admirationem nostros inducit animos, qui fieri potuerit, ut tam exi- gua sint natalis diei, nec non familiae indicia, ex quibus tanti viri genus & natiuitatis cognosci queant. Quod si enim antiquos Hungarorum annales quis adeat, nunc fabulosas narrationes veris admixtas, nunc manca ple- raque & mutila, nunc altum penitus inueniet ea de re silentium. Et hanc caussam fuisse arbitramur, quare in recentiorum etiam scriptorum monumentis, vel parum,

A 2